

De wereld anders bekeken

We ontmoeten Marc voor het eerst wanneer hij een inleefsessie over autisme begeleidt. Met die sessies heeft hij één doel voor ogen: mensen zonder autisme laten aanvoelen wat het is om met autisme te leven en er meer begrip voor te krijgen. Al gauw merk ik dat hij een straffe kerel is. T Ann Van Look F Jan Crab

“ Ik heb vrede met het feit dat ik autisme heb. Ik ben trots op mijn sterke kanten. ”

Marc Peeters

Marc, vertel eens wat over jezelf.

“Ik ben papa van twee fantastische zonen en gelukkig getrouwd met mijn vrouw, die me spijtig genoeg te vroeg heeft moeten verlaten. Nu ben ik gepensioneerd, maar bijna mijn hele carrière werkte ik in de informatica-wereld. Eigenlijk was ik liever sportman geworden. Op school zei het PMS (nu: CLB) dat ik moest doen wat ik écht graag deed en ik wilde dat ook letterlijk nemen. Tegelijkertijd zeiden ze dat ik iets moest doen met mijn goede punten voor wiskunde – begrijp wie begrijpen kan. Ik heb dat advies dan maar gevolgd en heb gestudeerd voor leraar wiskunde (+ fysica en scheikunde).”

Wat bedoel je met ‘begrijp wie begrijpen kan’?

“Ik ben iemand met autisme. Wij staan anders in het leven, we hebben een andere logica, een andere gedachtegang. Onze hersenen verwerken informatie anders. Ik snap bijvoorbeeld niet alle grapjes die mensen maken en neem de zaken vaak letterlijk. Ik heb trouwens een typisch autistische humor ontwikkeld: ik maak iets grappigs van de letterlijke betekenis van woorden. Zei je niet dat dit interview ging over ‘buitengewone mensen’? Bedoel je dan dat wij ‘buiten heel gewoon zijn’, en ‘binnen ongewoon?’” (lacht)

Voel jij jouw autisme aan als een beperking?

“Ik kreeg mijn diagnose tegelijk met mijn zoon, toen ik al 46 jaar was. Mijn diagnose deed een aantal puzzelstukken in elkaar passen. Waar mijn vrouw en ik vroeger wel eens een misverstand hadden, konden we na de diagnose elkaar beter begrijpen. Op zich heb ik er vrede mee dat ik autisme heb. Ik ben bijvoorbeeld trots op mijn sterke kanten. Ik vind het geen handicap, maar je wordt wel gehandicapt of benadeeld wanneer mensen je niet aanvaarden voor wie je bent. Ik voel

me soms wel eenzaam omdat mensen niet begrijpen wat er in mij omgaat.

Ik schets mezelf graag als 94-6%. In 94% van de gevallen kan ik de inspanning leveren om in de ogen van de mensen 'normaal' te zijn. Dan merken ze niet op dat ik autisme heb. De overige 6% kan ik me niet aanpassen en zien ze het wel. En weet je wat het moeilijk maakt? Dat mensen over die 6% zeggen dat ik nóg meer mijn best moet doen."

Jij bent lid van VVA.

"VVA staat voor Vlaamse Vereniging Autisme. Ze werd opgericht door ouders van kinderen met autisme en brengt mensen met autisme, hun ouders, hun familie en hun sociaal netwerk samen. VVA wil onze samenleving activeren, zodat mensen met autisme en hun omgeving zichzelf kunnen zijn, vertrekkend vanuit hun kwaliteiten en rekening houdend met hun specifieke noden. Hun ideaal is een samenleving die openstaat voor alle facetten van autisme en waarin diversiteit als een meerwaarde wordt ervaren. De vereniging werkt met veel ervaringsdeskundige vrijwilligers.

Twintig jaar geleden, net na mijn diagnose, ging ik naar voordrachten van VVA. Op een bepaald moment hoorde ik Cis Schiltmans, de spreker, onder andere uiteenzetten dat mensen met autisme niet flexibel zijn. Vanuit de zaal schudde ik fel nee. Ze merkte dat ik het niet met haar eens was en kwam na de voordracht naar me toe. Ze vroeg me of ik niet iets wilde maken dat mensen kon laten voelen wat het is om autisme te hebben. Ze is toen mijn mentor geworden. Ze geloofde dat ik dat zou kunnen – inleefsessies uitwerken en begeleiden. Talenten zie je zelf vaak niet. Je ontdekt ze pas wanneer anderen zeggen dat je er goed in bent. Zij heeft ervoor gezorgd dat ik in mezelf geloofde dat ik dit zou kunnen en dat ik nog steeds vrijwilliger ben."

Inleefsessies over autisme, zei je?

"Ja, mensen zonder autisme kunnen wel lezen en leren over autisme, maar begrijpen hoe het is om autisme te hebben, is een andere zaak. In zo'n sessie dompel ik mensen via allerlei inleefmethodes onder in autistisch denken en voelen. Mensen krijgen bijvoorbeeld een opdracht die je op twee manieren kan interpreteren, waardoor je niet doet wat eigenlijk van je verwacht wordt. Ze ervaren dan wat wij vaak meemaken, namelijk dat je alleen staat in je denkwijze. Deze ervaring kaderen we en vullen we aan met echte verhalen van mensen met autisme. Zo wil ik meer begrip krijgen voor mensen die met autisme leven. Ik laat mensen voelen dat het lastig is om autisme te hebben en dat het aangenaam kan zijn wanneer mensen je tegemoet komen.

We gaan steeds met z'n tweeën als ervaringsdeskundigen op pad. Dat kunnen ouders van een kind met autisme zijn, of personen die zelf autisme hebben. Ondertussen heb ik al meer dan zeshonderd inleefsessies begeleid voor allerlei doelgroepen: leden van VVA, gemeentes, scholen, beschutte werkplaatsen, gevangenissen, CM, Domus Medica ... Steeds voor mensen die zelf geen autisme hebben, maar er wel mee in aanraking komen."

Waarom geef je deze inleefsessies?

"Heel wat mensen met autisme vinden het moeilijk om over zichzelf te praten. Vroeger voelde ik me ook vaak ongelukkig en onbegrepen. Ik wil die inleefsessies geven omdat ik het wél verwoord krijg. Veel mensen met autisme kunnen dat niet en zitten daarin vast. Ik ben echt blij dat ik dit mag en kan doen! Het doet zo'n deugd om na de sessie een complimentje te krijgen én ik weet dat een boel mensen met autisme beter geholpen zullen worden door deze deelnemers. Ooit bedankte iemand me omdat ik had laten aanvoelen hoe het gedrag van de meeste

Jij zegt AS en niet ASS?

"De afkorting ASS en het woord autismespectrumstoornis gebruik ik niet graag. Ik hou het liever op AS. Ik vind niet dat je moet spreken over een stoornis. Autisme-experts zijn hier de laatste jaren trouwens mee in geëvolueerd. Een nieuwe strekking spreekt nu van neurodiversiteit en ziet autisme als een andere manier van denken. Anders, maar niet minderwaardig of gestoord. Dat is ook de boodschap die ik wil overbrengen in mijn inleefsessies en wat ik doe voor VVA. Twintig jaar geleden heb ik trouwens een zelfhulpgroep voor mensen met autisme opgericht. Die lokale PAS-groepen (Personen op het Autismespectrum), worden nu verder gedragen door andere vrijwilligers die zelf autisme hebben.

mensen in onze maatschappij mensen met autisme ongelukkig maakt."

Heb je nog een boodschap voor ons?

"Ik hoop dat veel mensen van Landelijke Gilden ervaren hoe aangenaam en waardevol het is om ergens aan mee te werken. Besef dat je met jouw talent het verschil kan maken, ook al ben je een kleine radertje in een groter geheel."

Meer weten?

autismevlaanderen.be
participate-autisme.be